

Læknin hefur Orðið...

Jenis og Jesus samstarva. Hóast móttöðu og skörp skoðsmál, stuðlar læknin og lögtingsmaðurin einum virknum kristindómi treytaleyst

Hogni Mohr

My boss is a Jewish carpenter. Soleiðis stendur á skeltinum í viðtaluholunum hjá Jenisi av Rana, kommunulækna og lögtingsmanni. Biðirúmið er heldur ekki sum tey vanligu. Fert tú til lækna, er vanligt, at tú nærur ikki fært sitjó fyrri heilsuþóðum og læknaróðilgum tíðarritum. Men ikki hjá Jenisi.

Kirkens Ugeavis, Udfordringen, Trúbótin, Troens Bevis og Skandinávskt missions- og vækkelsesmagasin fylla borðini í biðirúminum hjá læknanum í Jóannes Páturssonargotu 22. Á bróstinum hanga vakrar náttúrumyndir við stuttum og beinraknum bíbluorðum, og á sama vegg stendur eisini riðil av kristilgum bókmöntum í einum upphongnum rimaverki: Jobs Gud. Himmelsen paa forskud. Vinden fra Pensacola, við undirheitinum, Hellig Ild.

Jú, Jesus er vælkominn hjá Jenisi.

Knýttur at Kristusi

Jenis er føddur í Trongisvági í 1953. Hann hevur tvær systur og ein bersagdan beiggja, sum er bóndi. Men orsøkin til, at Jenisi ikki gjørdist bóndi, er sambært Jenisi sjálvum, at hann valla kennir seyð frá øðrum kviatúri, meðan beiggin kennir hvørja kleyv í syðru helvt í Suðuroy.

Jenis valdi læknastarvið fram um landbúnað. Hann varð útbúgvinn í 1983, og fór í starv sum hjálparlækni á Landssjúkrahúsinum. Seinni gjørdist hann kommunulækni, og síðani 1995 hevur hann havt viðtalu í Havn. Men hann er eisini politikari. Kommunulur í Havn í tíðarskeiðnum 1993-96, og í lögtinginum síðani 1994.

Jenis er lögtingsmaðurin við teimum hvössu og óendiligu áskoðanum um siðalæru og verju hins veika. Ein frelstur rebellur, sum dínsliga blaðar í Bíbliuni og endurgevur fógur orðini um næstrakræleika, æviga lívið og vinin, Jesus. Men ikki allir starvsfelagarnir í lögtinginum taka hann í álvara.

– Jenis? Tað nerrar ikki hann, hvat hendur í politikki og her á jorð sum heild. Bara hann fær sitt himmiríki tá hann einaferð liggur kaldur undir moldum, sigur ein lögtingsmaður.

Men Jenisi sigur tað vera umvent. Orsøkin til, at hann fór upp í politikk var, at hann vil knýta Kristus upp í tað tímiliga.

– Tað ber ikki til at skilja tað andaliga frá øllum hinum. Eg sigi, at Guð hoyrir heima í øllum verkum. Í viðtalu eins og í lögtinginum, sigur hann.

Virknan kristindóm

Onki beinleiðis kall er orsøk til, at Jenisi gjørdist politikari. Orsøkin var forargliss. Tað kom honum fyrri oyrtað, at ongin politikari í Føroyum hevði hug at taka einkarrættin hjá Útvarpi Føroya av, og loyva kringvarpi. Kristilgum ella ei. Tað helt Jenisi vera skeivt.

Hann helt eisini lítið um fosturtøku. Sama hvat hann skrivaði í journalin, so hvurvu fóstirini sum døgð fyrri sóli úti á Landssjúkrahúsinum. Harumframt

var hann orkymlaður av pornografi og legalisering av homoseksualiteti.

Óll málini høvdu við sær, at tað bráðliga klárnaði fyrri honum. Jenisi staðfesti, at stóru virðini í kristindóminum áttu at verði nýtt í størri mun. Hann vildi hava ein virkan kristindóm. Eisini í politikki.

– Kristindómur er tabu í mongum fómum. Tað haldi eg ikki vera rætt, sigur Jenisi.

Opportunistur

Fleiri lögtingsfólk og nakrar kvinnur halda lítið um virkna kristindóm hjá Jenisi. Ein stríðskvinna er ill við Jenisi, tí hann ætlar at avtaka javnstöðunevndina.

– Jenis er de lánte sagers mand. Og eg ivist í, um hann hevur so nógv upp á hjarta. Hann tekur onkur hissini mál upp, sum eru passaliga eldfim, og so ger hann burtur úr sær í einum sonnum fyrværki av kristilgum páhaldum, sum eru sterkt kryddað við litrikum gosum av betongchauvinismu. Tá læknin hevur Orðið, og soleiðis stendur og sveigjar sínum reaktionera koyrlí á tingsins røðarapalli, fái eg ilt fyrri hjartað, men havi eisini ilt við at taka hann fyrri fult, sigur hendan algoysta ónevnda.

Sjálvur heldur Jenisi, at er nakar afturhaldssinnar, eru tað nakrar heilt fáar kvinnur, sum tibeitur ikki hava systurnar við sær. Kvinnustriðið skýrir Jenisi djúpt

tápuligt.

– Og eg haldi als ikki, at eg eri afturhaldssinnar. Spyr mínar starvsfelagar...

Tað gjørdi vit.

Og flestu svarini vóru í sera stóran mun merkt av spei og smíring. Ein ónevndur lögtingsmaður sigur stutt og greitt, at hevði hann vítað okkurt positivt at sagt um Jenisi, so skuldi hann sagt tað. Ein annar, eisini ónevndur, er meira ítøkiligur.

– Jenis av Rana er gløggur og hevur stóra vitan. Men sum allir opportunistar er hann sera kønur í at ríða á tveimum rossum í senn. Tá talan er um almannaþingir, er hann vinstravendur. Er talan um familjupolitikk, er hann høgrahallur. Í fullveldismálinum er hann fyrri, til eitt samráðingarárslið fyriliggur, men hevur vissáð sær møguleikan at taka eina aðra stöðu tá. Støtt hevur hann altíð møguleikan at taka stöðu út frá tí ráki, sum er í veljarafjöldini...

Vinstrumegin Javnaðarflokkinn

Men Jenisi sjálvur heldur seg hvørki vera opportunist ella vingliskvort í fullveldismálinum. Hann sigur seg hava gjørt upp við politiska »kassamentalitetin». Hann heldur, at ein og hvør eigur at taka stöðu eftir egnum virðum, og ikki eftir flokksfyriskipanum.

– Eg eri imóti at verða flokkaður. Sagt verður, at tá tú ikki ert í sam-

gongu, so ert tú í andstöðu. Onki eitur eitt andstöðuskjal, men tú skalt partu vera imóti. Hetta er ólogiskt. Eg vil hava frælsi til at taka undir við samgonguni og vera imóti andstöðuni, havi eg hug til tess. Mær dámar ikki vanabundnan politikk, men tann veiki hevur altíð týðning eftir mínum tykki. Tí havi eg m.a. lagt stóra orku í, at fáa ein lögtingsins umboðsmann, sigur hann.

Hetta ljóðar jú so serliga sosialdemokratiskt, og tað er ikki lögð. Jenis er uppvaksin í Suðuroynni, har sosialdemokratiska vøggan stóð og har pápin, Dánjal av Rana, var ein av oddamonnunum í mong ár.

Summir lögtingsmenn halda Jenisi vera sera vinstravendan. Undir orðaskifti á tingi miðskeiðis í niti árunum, tá Verkamannafylkingin var umboðað, segði Óli Breckmann, at fylkingin, eftir at vera komin buldrandi á ting, nú hevði lagt seg at sova undir liðini á Javnaðarflokkinum. Men knappliga vaknaðu báðir flokkar við kaldan drey, tí annar flokkur kom inn frá vinstri. Óli sipaði til Miðflokkinn, sum onnur hava nevnt ringu samvitskuna hjá eini og hvørjari samgongu.

Jesus leiðir Jenis

Hóast sosialdemokratiska grundarlægð, hevur Jenisi lítið gott at bera Javnaðarflokkinn.

– Hann er als ikki í ætt við upprunaliga Javnaðarflokkinn. Sum aðrir Javnaðarflokkar í Evropa, er hann koppaður til høgru. Tá eg minnist til tað, sigi eg tí altíð, sokallaði Javnaðarflokkurin. Tørvur er á flokki, ið av álvara verjir hin veika, sigur Jenis og leggur kortini dent á, at týðningarmesta uppgáva Miðflokksins er at fáa andaligu virðini sjónsk í gerandisdegnum.

– Eg haldi, at trúgvandi skulu tora at liva sum slík á arbeidsplassum, í skúlin og aðrar staðir. Tora at fáa Jesus til sjónar. Í hesum eru stór virðir, sigur hann.

Kristindómurin hjá Jenisi er heldur ikki merktur av guðfrøðilgum tulkningum og ritualum í gerandislívinum. Hann er har í hvørjum andaræði.

– Eg fari snemma á føtur og Jesus er við frá byrjan, og eg biði næstan uttan íhald, og royni at lata meg leiða av tí andaliga. Eisini undir læknaviðtalu. Onkuntíð kenni eg meg leiddan til at siga okkurt við sjúklingin. T.d. at spyrja, um eg skal biðja fyrri honum. Men eg loypji ikki á sjúklingar við slíkum. Og forrestin, so blandar Jesus seg ikki uppí, tá ið diagnosimar verða stillaðar...

Genta grødd

Fleiri ferðir hevur Jenis upplivað, at sjúklingar eru grøddir við bøn. Og tað verður skrivað í journalin. Skrivarin hevur vant seg við hesi óvanligu boðini á diktafonini, tá journalurin skal skrivast inn.

Men aðrir læknar eru ivasamir og kenna seg traðkaðar á tær eyms fakilgu tærnar. Millum hesar starvsfelagar hevur Jenis møtt móttöðu. Hann arbeiddi í lítlati bygd fyrri nokrum árum síðani. Har hevði hann skrivað í journalin, at hann hevði biðið fyrri einari 7 ára gamlari gentu, sum var nívð av bruna í bløðruni. Hon varð sett í langtíðarviðgerð.

– Eg bað fyrri henni, og mamman avgjórði síðani at taka heilivágin frá gentuni. Tað skrivaði eg. Læknin, sum kom aftan á meg, hótti við morði og brandi og segði seg fara at klaga til landslæknin. Eg spurdi, um gentan var vorðin sjúk aftur. Nei, segði hann. Men nú kundi vera nóg mikið. Eg lovaði at geva honum telefonnumm-arið hjá landslæknanum, tí eg helt málið vera áhugavert; serliga tí gentan var frísk. Og tað er hon annars enn, sigur Jenis, sum hevur verið nevndarlimur í Læknafelagi Føroya í 6 ár.

Hóast ágang, læknalagur sum politiskan, er Jenis ótaleykur. Og tað sæst og hoyrist, hvadani óttaloyssið stavar. Hann gerst fjarur og røddin innilig, tá hann lýsir sitt samband við jødiska træsmiðin, Jesus.

– Eg eri forelskaður í Jesusi, sum hekk á krossinum á Golgata. Hann varð biðin um at frælsa seg sjálvan. Og Hann kundi skreitt naglarnar úr og kallað herskarar av einglum til hjálpar. Men Hann valdi at frælsa okkum og sjálvar fara í deyðan. Hasum manninum eri eg hugtakin av. Hvønn dag, og hvørja løtu eg livi...

Tekning Óli P.